

Nro. 48.

**▲' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS AP. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.**

Indult Bétsből, Kedden Junius 16-ik napján
1807-ik esztendőben.

M a g y a r O r s z á g.

Ungvárt Pünköszt Havának 28-dik napján. E' végéhez siető hólnap nállunk mind ekkoráig nemtsak hives, a' mint kellett, sőt inkább hideg, szeles és száraz volt. Gyümöltsfáink a' múlt hólnapban virágoztak, mellyeket több izbéli derek keményen ostromlottak, de még is száraz lévén az idő, semmit sem árthattak. Mellyre való nézve nagy reménységet mutatnak az iden mind gyümöltsfáink, mind pedig szőlőhegyeink. A' vetések is még eddig szép állapotban vannak, a' honét az életnek az árra majd két forintal alább szállott volt. Hanem most Urnapi Vásárra sok

B b b

vévők jöven Gallitziából, Szepes és Sáros Vármegyékből, ismét fel hágott, és így a' tiszta búzának 13, 15; a' rozsnak 11; a' kukuritzának 12; az árpának 8, a' zabnak 6 Magyar forintokon ment a' köble, az az, két Posonyi mérője.

A' hernyó mintegy 10 esztendőktől óta minden idén rontotta, 's emészttette gyümöltsfainknak a' leveleit, el annyira, hogy a' melly gazda őffzel vagy tavasszal a' hernyó fészkektől meg nem tisztította a' fáit, annak vagy semmi, vagy igen kevés gyümöltse maradt meg, és a' gyümöltsfája a' következő esztendőben is meg sinlette. Most ellenkezőképen van a' dolog, mert a' fahernyónak körülöttünk az idén semmi hire nints. Hol kell ennek az okát keresni, vóltaképen nem tudhatjuk. Mert a' közelebb múlt esztendőben mind hernyó, mind pedig ofztán az annya a' lepkéje elég vólt. De hogy egyszeriben gyümöltstelen, és mitől? vagy mi veszély érte? ha ismét esztendőre, vagy azután számossan, a' mint a' tapasztalásból tudva van, meg jelenik? hol veszi magát az ő elfogyott magva? ezt a' természetben nem egy könnyű fel találni. Szeretnénk ugyan mindnyájan, hogy ezen rossz vendégtől egészen meg menekedhetnénk, de a' tapasztalás ellenkezőt mutat. Ha tsak tehát egyenlő szívvvel lélekkel nem iparkodunk annak ki irtásán, vagy leg alább kevesítésén, meg nem szabadulunk tőlle. En ugyan eddig majd mindenféle szereket, mellyeket tsak halottam, vagy könyvekből, kalendáriumokból, és újságokból olvastam, még próbáltam, de semmi hasznokat nem tapasztaltam. — Allig van tehát jobb eszköz ellene az emberi kéznél. De hogy

tudhassuk, mikor és mi módon leheffen azt vesztegetni, szükség az ő szaporodása módját és élete folyását meg tudni.

A' fahernyó telelő fészkeben, mihelyt a' fa jól kezd fakadni, a' verőfénytől meg elevenedik, és a' gyümölcstfáknak gyenge leveleivel él; mivel pedig nagy ehető, azokat iszonyúképen vesztegeti; hernyó képe alatt több ízben, valamint a' sélyembogár mintegy harmad napig tartó mély álomba esik, mellyből fel ébredvén a' régi bőréből ki bukik, és más fényesebb, szebb bőrben jelen meg; így négy vagy öt hetek alatt fel nevedvén, arra választott helyen meg állapodik, el alszik, és a' bőre meg keményedik, mellyet ha az ember felszakaszt, tsupa minden élet nélkül való genyetséget talál benne. Ezen kemény bőrben mintegy tojásban, három vagy négy hetek alatt meg érik, által változik, lepkévé leszen, és már Junius közepe táján ez a' hernyó lepke képében szanaszétrepdes.

(Ennek a' hasznos tárgynak folytatását a' jövő posta napon.)

Szala Vármegyében Keszthelyről Junius 5-ik napján. Keszthelyi kis Mező-Városunk is ditsekedhetik avval a' szerentsével, hogy Pünköst havának 25-ik napján Austriának ama' Nagy Bajnokját Károly Csász. Fő Herczeget szegény lakhelyében tisztelhette, Füredről ide dél tájban való eljövetelekor a' három árbotzos, és vitorlás Gallya hajó, a' melly éppen jókor, kevéssel az előtt sóval meg rakodva érkezett ágyu öröm lövöldözésekkel szivünket érzékenységre felpesdítette. Eleibe tüstént Báró Wintzingerode Al-Hadi-Vezér

Tolnai Festetics György Grófunk, és Báró Beloutte Ezredes Kapitány Urak lovaikkal rugtattak; a' mi Nemes Lakosaink pedig, mint pardutzos Arpadnak Vitéz maradéki lóháton Tigris, és parducz bőrökkel, 's koltsog tollakkal díszeskedvén, az a' végre felállított Győzedelmi kapun által eleibe tolultak, és mező városánkba bévezették.

A' kapura a' Magyar Szív Honnyai nyelven ezen Felírást emelte:

Károly Győzhetetlen Bajnoknak, Hazza' Védőjének a' Háladatos Hunnia.

A' számosan öfzve sereglett Czéhek, a' Községbéli Elöljárók a' jó izlű all Deak, és Nemzeti Oskolabéli Tanítványok, a' Nemes Convictus, a' Georgikon, és Grófi Úradalmak Igazgató Szék' Tagjai két rendben egész a' kastélyig Ő Csász. Kegyelmes Herczégtségét fogadván, midőn a' kotsirúl lefzállott, a' Tek. Nemes Zala Vármegye' Rendjei általa' végre kineveztetett számos Fő Rendekből álló Ki-küldöttség (Deputatio) által mély tisztelettel meg kölzöntetett.

Első foglalatossága ezen Hérosnak a' vólt, hogy a' hadi gyakorlásait János Fő Hertzeg Dragonyos Regementjének megvizsgálja, a' melly hadi seregnek tsinos deli rendtartása, gyakorlásainak mesterséges, és mérész kibontakozási, nem tsak Ő Cs. Hertzégégének megelégedését magokra hódították, hanem a' többi Nézőket is gyönyörködtetve megigézték.

Vizsza térvén a' Kastélyban ebédelt, melly alkalmatossággal nékie némelley válogatott Nemes Ifjak Parduczban magyarossan udvaroltak. Azután tsak hamar a' Georgikonba ment, mellynek

visgálásában midőn szélessen kiterjedett Tudományának sok jeleit mutatta, az új fűvészfű erdei Fás-kertbe is vezetett: a' hol egy szép térben egy úgynevezett Istenfát, vagy Ailanthus glandulosust nagy leereszkedéssel saját kezével ültetett. Ezen örök emlékezetet érdemlő fa azonnal borostyán koszorukkal, a' mellyeken ama' három nevezetes Győzedelmei ezen Austria' Herossának arany betűkkel vóltak fel írva, úgymint: Würtzburg, Stockach, Caldiero, a' Muzsika Oskolának, és Magyar Nemes Ifjuságnak harsogó zengései között, felékesítettetett. Igen szívre ható vólt ezen szempillantásban látni ezen győzni szokott Vitézt, ezen neveknek szemlélésére, bajnoki komorságát letévén érzékenyen mosolyogni, és köszönni. Innét a' Kőszikla Baratlába bé menvén, magát Mars Hadi Isten képében le ábrázolva látta, a' midőn a' megrettent Ellenséget az egygyik kezével visszaveri, másikkal pedig a' Pais oltalma alá veszi hönnyai Mezeinket, és Lakhelyeinket, illy Fellül irással:

A' Würtzburgi, Stockachi és Kaldierói

Győző Vitéznek

Köszöni a' mezei Tsendesség

a' maga Boldogságát.

Fel menvén azután a' Kőszikla hegy tetejére, egy lantos Dal énekeltetett Tetteinek magasztaltatására.

Eő Csász. Fő Herczega az itteni Nemes Convictust is meglátogatta, és ezen a' Magyar Hazának felserdülő óltovány zengéje néki úgy megtetszett, hogy a' Magyar Nemzethez viseltető hajlandóságának megbizonyítására ezen N. Convi-

ctus' Szerzőjéhez olly kegyelmes ki nyilatkozatással viseltetett, hogy mind azon Nevendékeket, kik magokat kedvek, és tehetségek által megkülömböztetik, kész lenne a' Gróf Urnak ajánlására a' hadi szolgálatban Tiszti Rangra emelni. A' Deák, és nemzeti iskolákat, nemkülömben a' Rajzoló iskolát is, a' hol egyfzersmind a' Rajzoló tanuló mester ember' legényeket, és Inásokat egygyütt találta, megtekintette. Mulatozott továbbá a' muzsika iskolában is, a' hol egy hadi énekkel ditsóitett.

A' Ló tenyésztetés is magára vonta figyelmességét Eő Fő Hertzegségének, melly végett kiment a' Pufztára a' Ménesnek megtekintésére, a' hol némely Magyar, és Arabs Mén-lovak, különösen pedig egy nem régen Nándor-Fejérvárból hozatott Arabs, Dorát nevezetű Mén-ló, mint páró Ludvértz természetére, mint szikrázó Ozmán tüzére nézve különösen gyönyörködtette. Innét nohamár nap alkonyodáskor, még az árbotzos vitorlás hajóra is elment.

A' Magyar tenger ámbár előbb zajos vala, ezen Fels. Vendégnek közelítésére szőke dagályos habjait letsendesítette, és mély tiszteletű tsendeséggel fogadta a' nagy Bajnokot. Ő Fő Hertzegsége parantsolatjára a' vas matskákat fel kellett húzatni, a' Vitorlák ki eresztettek, és kettős muzsikának harmoniáji közt egy kis hajókázás tétett.

A' hajóról való visszajövetelkor mező városunknak utzáját ki világosítottuk, szegényen ugyan, a' mint kitelhetett; de a' Magyar szívnek

igaz tiszta langjával; mert képmutatást nem tudunk.

Eő Fő Herczagsége a' maga nevét a' Georgikon' emlékeztető Könyvébe két sor igen érzékeny kifejezéssel saját kezével béírta. És így ha mások nagyokkal ditsekedhetnek, mi azzal díszeskedünk, hogy a' Georgikonban nem tsak azon borostyános ekével, mellyel Eő Császári Fő Herczagsége kegyelmes pártfogó Nádorispányunk örök emlékezet okáért tulajdon kezeivel szántott, és azon fával, mellyet most Károly Eő Cs. Fő Herczagsége ültetett, tündöklünk; hanem ezen Bajnoknak tulajdon kezével irt nevét, úgy szintén Rajnér Eő Csász. Fő Herczagségéét, továbbá a' néhai bődög emlékezetű Mediolanumi Ferdinánd Ó Kir. Fő Herczagségének, és ennek Királyi Fejedelmei Ferdinánd, és Ferencz Fiainak, és pedigen ezen három Utólsónak még hönnyí Magyar nyelvünkön tisztelni, és soha meg nem mohosodva a' leveles Tárházban a' legkésőbb maradékokra örök emlékezetben fen tartani szerentsénk vagy.

Ő Császári Fő Herczagségének elmenetelekor Fő Herczeg János Dragonyos Regementbéli Tiszti Kar egy kettős rendet formált, melly között Ó Fő Herczagsége elutazván, őtet azon buzgó kívánsággal késérték, hogy mint hozzá kaptsolt tagok mindenkor diadalmas Zászlói alatt szolgálhasanak.

Hadi Tudósítások.

Az el múlt pénteken félbe maradt tárgyaknak folytatása:

„Minden híradások szerint, inkább meg kevesedett mint meg szaporodott az ellenség, és egész ereje a' Passarge folyó viz mellett való tanyáján Braunsbergig 4000 embernél töbre nem ment, a' kik közt kevés lovasság volt. Közönségesen mind a' Bernadotte, mind a' Soult és Ney Generálok corpusaiknál a' lovasságnak leg nagyobb része hátrább telepítettett le, melyre hihetőképpen a' futrásnak szük volta szolgáltatott alkalmatosságot, melly olly nagy mértékben volt, hogy a' vissza vitetett magazinumokból kellett azt masuva is vinni. — Liebstadtban volt a' Marsal Soult fő hadi szállása, a' Ney Marsallé pedig Guttstadtban. Az ellenségnek sem a' Passarge mentében feküdt bal szárnyánál, sem annak Guttstadt és Allenstein közt lévő jobb szárnyánál semmi fontos mozdulások nem tapasztaltattak, hanem hogy Martz. 19-kén Allensteinből Hochwaldébe, és ugyanakkór Lomittenből Wormditt felé furázsirozni ment, kiket mihelyt a' Kozakok meg sajditottak, mingyárt utánnok eredtek, és meg akadályoztatták szándékjokba. Az az 3 vagy 400 főből álló ellenséges tsupport, mely viradta előtt, 3 órakor Olbersdorf felé ment, az ott vigyázaton állott Kozakokat és Prusszus fekete hufzárokat hátra nyomta ugyan eleinte, de mihelyt lovas Kapitány Busch 80 fekete hufzárral ellene ment, és az erdő felől 15—20 hufzárt küldött melleleg; legottan az ellenség, fel tett tzeljának eszközölhetése nélkül vissza tért. Igazán szolván, ezen alkalmatossággal Wormditt városa és környéke egyedül a' lovas Kapitány Busch vitézi bátorságának, és okos intezetinek köszönheti az ellenség

prédálásától való meg menekedését. Mi egy lo-
vat vesztettünk, egy emberünk és egy lovunk seb-
be estek. Hogy nem kevésre ment az ellenség
vesztesége, abból lehet gondolni, mivel sok sebbe
esteket el vitt magával.“

U j a b b T u d ó s i t á s o k.

A' Frantzia Csász. Herczegnek N a p o l e o n
Császár testvér öttésének J e r o m o s n a k fő hadi
szállásáról, az ő vezérlése alatt lévő Baváriai és
Würtembergi egyesült seregekhez Majus 29-ik
napján következő tudósítás küldetett 's hirdet-
tetett ki. A' Dántzigi erősség Majus 26-ikán ca-
pitulalt, melynek kormányozója Generál K a l k-
r e u t h olly capitulatiót nyert, a' millyent ő
1793-dik esztendőben Moguntziának Prusszusok
alkalmatosságával a' benn volt Frantzia őrizetnek
által lett el foglaltatásának adott vala. A' Dán-
tzigi erősségben volt és 12000 főből állott őri-
zet minden hadi betsüllettel költözött onnan ki,
esztendeig és egy napig sem Franczia Ország sem
ennek frigyos baráti ellen hadi szolgálatot nem
tehet. Az abban talált magazinumok bövsége-
sek. “

A' jelenvaló Junius 1-ső napján költ Berlini
Telegraphus a' Danczigi erősségnek által adattatá-
sáról így szól: „Most már a' Danczigi vár és
Weichselmünde erősség is el foglaltattak. Napo-
leon Császár maga tsudálkozást érdemlő messze
látó elmejét itt is ki mutatta, olly formán hely-
heztetvén azon vár ostromoltatása alatt a' nagy
ármádiát, hogy az Orosz és Prusszus seregek sem
a' szárazon, sem a' vizen nem mehettek annak

segítségére, és 7000 emberrel fizették meg azt az tárgyazó próba tételeket. Danczig városa el foglaltatásának fontos következése, és hihetőképén előjáró postája leszen az ideai táborozás elkezdődésének. — A' Colbergi és Graudenczi erősségeknek ostromoltatásokra leg fellyebb is 25000 ember kivántatik, és a' Fr. Ármádia, semmi akadály nem lévén háta megett, szabadon dolgozhat a' Prusszusok és Oroszok ellen. — Sziléziában a' Neifzei és a' Koseli erősségek haldokló félbe vannak, mellyek ha ma vagy hólnap feladatnak, a' Glatzi és Szilberbergi erősségeknek magoktól le kell esni.

A' Brezlau Frantzia városi Commendans Boerner hivatal szerént való tudósítást vett arról, hogy a' Neifzi erősség, mellynél Schweidnitzot ki vévén, fontosabb erősség Prussziai Sziléziában nem volt, a' múlt Majus 30-ik napján hasonlóképen capitulált. A' nevezett Commendans ezt a' tudósítást Brezlauban közönségessé is tette.

A' Fr. nagy Ármádiának Finkensteinban, Pünköst havának 20-ik napján költ 76-ik Bülletinjában a' következő történetek irattatnak le: — „Egy szép rézzel talpalt 24 ágyus Anglus hajó, mellyen 120 Angliai utasok, és sok puskaapor's golyóbisok voltak, jelenvén meg Danczigha menni igyekezett; de a' midőn a' mi sántzaink előtt lett volna, a' Wisztula folyóviznek mind a' két pártjáról sűrű apró fegyverből való tűz adattatott arra, és vitorláját le botsátani kénytelen volt. Legelsőben is a' Párisi regementből való piket, avagy strázsák ugrottak abba bé, mellyenn a' Generál

Kalkreuthnak Orosz fő hadi szállásról vissza tért Adjutánsát, vagy segedjét, és több Anglus tiszteket ejtettek rabságra. Ennek a' hajónak Furchtlose, az az, félni nem tudó volt a' neve, és az említett tiszteken kívül 120 Anglus és 60 Orosz katonák voltak azon. A' 15-ik Majusi Weichselmundi verekezésben sokkal nagyobb volt az ellenség vesztesége, mint a' mint eleinte gondolták, mellyben a' tenger hofszába marsirozott Orosz tsapat sereget, vitéz népünk bajonettákkal egészlen el vesztegettek. A' szoros megszámlálás szerént 1300 Orosz hólt katona temetett el."

„Pünköst havának 16-ik napján egy 7000 főből álló Orosz osztály sereg marsirozott Turkow Generál vezérlése alatt Brockból a' Búg folyóviz mellől Pultusk felé, hogy azokat a' munkásokat, a' kik a' hid előtt való sánczoknak készítéseben foglalatoskodtak, meg akadályoztathassák. Ezeket a' tábori erőffégeket a' Baváriai Korona herczeg vezérlése alatt hat Bavariai batallion védelmezte. Négy versben támadta meg azokat az ellenség, de mindenütt vissza verték őket a' Bavarusok, a' sánczokban lévő batteriákból pedig kártatsokkal lövöldözték őket öfzve. Marsal Massena az ellenség veszteségét 300 meg hóltakra, és két annyi sebbe estekre teszi. Ezt az ellenséggel való verekedést a' teszi nevezetesebbé, hogy a' Bavarusok 4000 embernél többől nem állottak. — Az említett Korona herczeg B. Wrede igen derék Generált, 's ezen tsatában mutatott vitézséget nagyon magasztallya. — A' Bavarusok között 15 ember hólt meg, és 150 esett sebbe. — Vala-

mint Május 13-ik napján a' Gen. Lemarrois sántzait, és azon hólnap 16-ikán a' Bavarusokat épen olly oktalanúl támadta meg az ellenség, mint a' mely oktalanúl a' Bug folyóvizzen a' sok szálakból való hidat építette, melynek az a' szerentsétlen következése lönn az Oroszokra nézve, hogy azokat a' szálakból tsinált hidakat, a' mellyeknek készítettésekre hat hetek kivántattak, két óra elforgása alatt öfzve lehetett égetni, és hogy ezen két egymás után következett meg támadások az Oroszok tábori erősségeiknek igen nagy kárt okoztak. — Ugy lattzik, mintha azon készületeiknek egyedül a' lett volna a' végek, hogy a' Fr. Armádiának figyelmetességét annál fogva annak jobb szárnyára vonhassák, de azon Ármádiának fekvései minden pontokon, mind meg támadó, mind védelmező képen előre ki voltak calculaltatva, avagy számláltatva. s. a. t.

Török Birodalom.

Minekutánna a' Nagy Vezér minden Basakat, Seraskiereseket, és Beyokat a' velek való hadi Tanáts tartás, és a' háború kezdés 's folytatás végett Summába gyűjtette, 's velek minden szerentsés hadakozást érdeklő tárgyakról hosszasan tanátskozott volna: végre Május 4-ik napján a' kormánya alatt lévő Török Armádiának elő seregével Drinapolyból a' Duna felé indúlt rész szerént azért, hogy az Ismaili erősséget, mellyet régtől fogva szorongat Orosz Generál-Lajtinánt Meienberg, az ostrom alól fel oldozhassa, rész szerént pedig azért, hogy az Oláh Országban Gen. Michelson vezérlése alatt lévő Orosz Armádiával meg ütköz-

hessen, és ha lehetséges lehet, azt onnan ki küszöbölhesse.

Az Orosz Ármadiával a' Törökök ellen öszve szövetkezett, és imitt amott szerentsés előmeneteleket is tett Szerviai Insürgensek ellen annyira fel gerjedett a' Fényes Porta haragja, hogy a' Kajmakán Basa, az az, a' N. Vezér Képviselője előülése alatt Majus 11-ik napján tartatott Divánban szoroffan meg határozott, hogy ő velek minden korra és nemre való tekintet nélkül olly keményen bánnyanak, mint az illy pártos nemzet érdemli, hogy minden helységekben, a' mellyekbe bé mehetnek, kitsinyt nagyot, ifjat öreget öldöffenek meg, a' többit pedig vigyék örökös rabszolgaságra. A' Fényes Portának ezen végzése a' Bosniai, Niffzai, Widdini, és Salonichi Basákhoz mingyárt akkor sebes futó Tatárok által küldettett meg,

A' múlt Majus 8-ik napján a' Bostangi-Basi, az az, a' Török Császári testörző sereg vezérje, ennek egy osztalával Kuru-Tsesmébe küldetett olly parantsolat mellett, hogy az egyébként a' Csász. Udvarnál nagy tekintetben vólt Görög herczeg Morusit, familiájával együtt fogassa el, 's vitesse rabságra. Végbe is vitte a' reá bizott dolgot, és azon familiabéli férfiakat a' Status tömlötzeibe tsukatta, az asszonyokat és gyermekeket pedig a' Konstantzinápolyi Patriárka gondviselése ala adta. — Majus 11-ik napján a' vólt Oláh Országi herczeg Morusi Antal Caesareába, a' testvér öttse Demeter pedig Angerába küldettek számkivetésbe. A' mint hirlelik, az Oroszok-

kal való egyét értések és titkos levelezések ejtettek őket ezen szerentsétlen állapotba.

A' Kapután Basa kormánya alatt lévő Török hajósereg még a' múlt Május 11 ik napján a' Dardanelláknak külső és belső kastélyai közt állott vasmatskákon, és mivel bizonyos tudósítást vett arról, hogy az Orosz Vice-Admirál S i n i a v i n vezérlése alatt lévő Orosz hajósereg a' Török hajóseregnél sokkal számosabb legyen, több hadakozó hajókat kívánt maga segítségére küldtetni. Küldettek is mingyárt akkor két linea hajó és három Corvette; de mivel gyakorlott hajós legényei nintsenek elegendők, és ezen kívül sem az Archipelagusi szigetektől, sem az Aegeumi és Jóniai tenger partoktól semmi segítséget nem reménylhet, az Orosz hajósereg ellen semmit sem kezdhet.

Minekutánna Fr. Generál M a r m o n t a' múlt Aprilis és Május hólnapokban, Dalmatziában a' Bosniába vivő utakat elkészítette, és előseregét Bosnia határára Trebigneig küldötte volna, végre egy 3500 emberből álló olztály sereg Trawnik mellé marsirozott.

H i r a d á s.

Most jelenik meg egy új munka. Ennek Tzímjét, és foglalatját ide ráasztom. Szinte illy betűkkel, nyomtató papiroson nagy 8-tzad rétbe tulajdon költségemen jön ki a' sajtó alól, és magam saját boltjában eresztém árúba. A' nyomtatás, és az ahhoz járuló 12 réz metszés Julius közepéig elkészül. Addig is az Erdemes Közönségnek alázatosan jelentem, hogy ezen munkát, mellyet már a' 13 rézmettzés is igen költségesé tesz, azoknak, a' kik elő-

re fizetnek négy forinton adom, 's neveiket a' munka végén kinyomtattatom. Másoknak többbe kerül ezen munka. Azért is az előre fizető Urakat alázatosan megkérem, hogy 6 hét alatt, az az: Junius közepéig a' fel-pénzt hozzam elküldeni ne terheltessenek. — Pesten 1-ső Májusba 1807.

K o n r a d A d o l f H a r t l e b e n
Könyváros. A' Vátzi úttzában, a' hét
Val. Fejedelem által ellenében.

HADI TUDOMÁNY

mellynek

némelly fő t z i k k e l y e i t k é z i r á s b a n
foglalta egy

Nevét eltitkolni akaró Tudós, és N. Méltóságú
H a z a f i.

Eredeti valóságában ki adta, és Bévezetéssel meg
toldotta Szekér Aloysius Joach. most
N. Splényi Gyalog Reg.jének Tábori Papja.

A' Munkának foglalatja :

Azon tagokról, mellyek egy Armádiánál megkiván-
tatnak, és találtatnak.

Az Eledelről, vagy a' Proviantról.

Az Országnak és az ő fekvésének megésméréséről.

A' Hadi szem - mértékről.

Mi némű rendeléseket kell tenni, ha a' hadi sereg
sík földönn utaz.

Mi némű rendeléseket kell tenni, ha a' hadi sereg
hegyek között utaz.

Hogy kell egy Armádiának, vagy egy kissebb tag-
nak is tábor helyet választani.

Hogy kell a' tábort sántzokkal megerősíteni.

Hogy kell a' sántzokat, és a' tábort ostromlani és védelmezni.

A' száraz, és zöld takarmány beszerzéséről.

Hogy kell a' takarmány beszerzőket ostrommal megtámadni.

A' hadi seregek minden féle mozgulásairól.

Melly mozgulással lehet az ellenséget mozgulásra kényszeríteni; vagy hogy azt tegye, a' mit az ellenkező fél kíván.

Mikor, és melly okokból kelletik az Armádiától apróbb seregeket el küldeni.

A' nagy folyó vizeken való által menésről az ellenség szeme előtt.

Hogy kell a' nagy folyó vizeket védelmezni.

Hogy kell olly folyó vizeken által vezetni a' hadi sereget, a' mellyeken gázolni lehet.

Hogy kell olly folyó vizeket védelmezni, a' mellyeken gázolni lehet, és az ellenség rajta által akar jönni.

A' védelmező Háborúról.

A' véletlen, különös, és elöl nem látható történetekről.

Az okos hadi fortélyokról (stratagemá).

Hogy kell az ellenségnek Hát őrző seregét megtámadni.

Melly okokból kell az ellenséggel megütközni.

A' kémekről.

Az erős Váraknak lajtorjával való ostromlásáról vagy másként való megvétéléről.

Miképp védelmeztetnek az erős Várak az lajtorjakon való felhágás ellen.

Egy erős várnak a' bérekesztéséről és annak megszállásáról.

A' megszállott várat ostrom alól fel szabadítani, és abba szükségre valót bé küldeni.

A' téli szállásokról.

E' téli szállások ostromlásáról, és védelmezéséről.

A' könnyű Lovasság szolgálatjáról.